

Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 17/2015/2016 dyrektora szkoły z dnia 14 października 2015r.

SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
PUBLICZNEGO GIMNAZJUM NR 32
IM. KAROLA WOJTYŁY
W ŁODZI

PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191 i 1198 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami),
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dn. 10 grudnia 1948 r.,
- Konwencja o Prawach Dziecka z dn. 20 listopada 1989 r.,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz.59 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz.230 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz.55 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249).

WSTEP

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły i placówki w celu przeciwdziałania narkomanii. Działalność ta obejmuje działania uprzedzające, mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia lub wychowanka oraz jego otoczenia społecznego.

DIAGNOZA PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH **W SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ**

Przed przystąpieniem do budowania szkolnego programu profilaktycznego zostało przeprowadzone rozeznanie problemów wychowawczych w placówce na podstawie:

- ankiet dla uczniów i rodziców,
- rozmów z uczniami, nauczycielami i rodzicami,
- obserwacji zachowań uczniów,
- analizy dokumentacji wychowawców klas, pedagoga i psychologa szkolnego,
- konsultacji z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, sąd rodzinny, MOPS).

Ponadto przy tworzeniu szkolnego programu profilaktycznego wzięto pod uwagę dane lokalne i krajowe dotyczące najważniejszych problemów współczesnej młodzieży.

W wyniku analizy zebranych informacji została ustalona lista najważniejszych zagadnień i problemów:

- trudna sytuacja materialna rodzin,
- niewydolność wychowawcza rodziców,
- wczesna inicjacja alkoholowa,
- palenie papierosów,
- eksperymentowanie z narkotykami, dopalaczami i/lub innymi substancjami psychoaktywnymi,
- przemoc fizyczna i słowna,
- nieusprawiedliwione nieobecności w szkole,
- nierealizowanie obowiązku szkolnego.

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

1. Profilaktyka jest procesem ciągłym.
2. Profilaktykę w szkole prowadzą wyspecjalizowane instytucje i profesjonalni realizatorzy, a także nauczyciele / wychowawcy.
3. Wszystkie działania są zintegrowane.
4. Program profilaktyki dostosowany jest do okresu rozwojowego ucznia.
5. Diagnoza w szkole jest przeprowadzana okresowo, a jej wyniki mają wpływ na modyfikację programu profilaktyki.
6. Adresatami programu są nie tylko uczniowie, ale także nauczyciele, rodzice, administracja i pracownicy obsługi.
7. Program profilaktyki jest kompatybilny z programem wychowawczym szkoły.
8. W szkole realizowane są programy profilaktyczne i promocji zdrowia psychicznego, rekomendowane w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

CELE PROGRAMU

1. Kształtowanie dobrej atmosfery w zespole klasowym.
2. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania czynników utrudniających i stymulujących pracę zespołu.
3. Rozwijanie zachowań twórczych.
4. Budowanie poczucia własnej wartości.
5. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i kierowania emocjami.
6. Kształtowanie umiejętności spostrzegania czynników zaburzających prawidłową komunikację.
7. Wdrażanie zachowań asertywnych.
8. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.
9. Nauka sposobów radzenia sobie ze stresem.
10. Przeciwdziałanie agresji. Zapewnienie dzieciom fizycznego i psychicznego bezpieczeństwa.
11. Zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych takich jak np.: nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze.
12. Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej w przypadku używania substancji psychoaktywnych.
13. Ukazywanie modeli aktywnego spędzania czasu wolnego.
14. Kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych.
15. Pedagogizacja rodziców z zakresu tematyki uzależnień oraz teorii i praktyki wychowania.
16. Przygotowanie młodzieży do świadomego planowania kariery edukacyjnej i zawodowej.

PEDAGOG i PSYCHOLOG SZKOLNY

Pedagog i psycholog szkolny sprzyja profilaktyce, gdy:

- potrafi skutecznie organizować pomoc, zarówno dla indywidualnego ucznia, jak i zespołu klasowego,
- integruje grono pedagogiczne do wspólnej pracy w planowaniu, opracowywaniu i realizacji działań profilaktycznych,
- skutecznie współpracuje z nauczycielami, rodzicami i uczniami,
- współpracuje z instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie, pełni rolę fachowego pośrednika pomiędzy tymi podmiotami i potrzebującymi pomocy,
- udziela uczniom pomocy w eliminowaniu napięć psychicznych nawarstwiających się na tle niepowodzeń szkolnych, konfliktów rówieśniczych czy kłopotów domowych,
- zwraca szczególną uwagę na przestrzeganie przez szkołę Konwencji Praw Dziecka,
- jest wzorem konstruktywnych zachowań,
- doskonalą się osobowościowo i zawodowo.

WYCHOWAWCA

Wychowawca sprzyja realizacji programu profilaktyki, gdy:

- przykłada dużą wagę do podejmowania systemowych, spójnych oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych wobec uczniów i ich rodziców,
- utrzymuje pozytywne relacje z uczniami,
- dostrzega indywidualność ucznia, indywidualizuje oddziaływanie,
- doskonali się osobowościowo i zawodowo,
- konstruktywnie współpracuje z gronem pedagogicznym i pozostałymi pracownikami szkoły,
- uczy młodzież umiejętności interpersonalnych,
- promuje zdrowy styl życia,
- uczy sposobów radzenia sobie z trudnościami,
- ma pozytywne relacje z rodzicami, potrafi pozyskać rodziców do współpracy.

RODZICE

Rodzice sprzyjają profilaktyce, gdy:

- mają dobry kontakt z dzieckiem,
- mają jasno ustalony i akceptowany przez dziecko system norm, wartości i zasad,
- okazują swojemu dziecku miłość i szacunek,
- mają dobry kontakt ze szkołą i szeroko rozumianym środowiskiem dziecka,
- aktywnie współpracują ze szkołą, dzieląc odpowiedzialność za podejmowane oddziaływania profilaktyczno-wychowawcze,
- są wzorem zdrowego stylu życia,
- kształtują poczucie własnej wartości u dziecka,
- nie lekceważą problemów dziecka,
- poszerzają wiedzę na temat teorii i praktyki wychowania,
- uczą swoje dziecko asertywności i dokonywania odpowiedzialnych wyborów.

KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

UCZNIOWIE

INTEGRACJA:

- rozwój osobisty jednostki,
- nabywanie umiejętności komunikacji interpersonalnej,
- integracja zespołu klasowego,
- wzmacnianie naturalnych sposobów wsparcia: koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie,
- zdobywanie umiejętności współpracy w grupie,
- kształtowanie umiejętności określania ról w zespole klasowym,
- integracja międzyklasowa,
- integracja w relacjach uczeń – nauczyciel.

ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE I POZA PLACÓWKĄ:

- uczenie umiejętności radzenia sobie z przemocą i umiejętności zapobiegania przemocy,
- doskonalenie sztuki podejmowania właściwych decyzji,
- pokazywanie sposobów walki ze stresem,
- zapobieganie zjawisku „fali” i mobbingu,
- zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia,
- wskazanie osób, instytucji które pomagają ofiarom przemocy.

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ:

- budowanie poczucia własnej wartości,
- dostarczanie wiadomości na temat mechanizmu wchodzenia w uzależnienie,
- kształtowanie zdrowych postaw wobec wszelkich używek,
- uświadamianie szkodliwego wpływu narkotyków na wszystkie sfery życia człowieka,
- zapoznanie z symptomami współuzależnienia,
- wskazanie instytucji niosących pomoc uzależnionym i ich bliskim,
- kształtowanie umiejętności odmawiania, nieulegania naciskom grupy destrukcyjnej,
- ukazywanie sposobów działania i niebezpieczeństw związanych z grupami stosującymi psychomanipulację,
- promowania zdrowego sposobu spędzania czasu wolnego.

PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA:

- przekazywanie wiadomości na temat chorób psychicznych, takich jak np.: depresja, nerwica, anoreksja, bulimia,
- przybliżanie wiedzy na temat HIV (objawy, drogi zakażenia itp.),
- przedstawienie problemów moralnych i etycznych związanych z HIV,
- promowanie różnych form aktywności ruchowej jako sposobu na zdrowie,
- przekazywanie wiadomości na temat higieny osobistej w wieku dojrzewania.

ASERTYWNOŚĆ I SAMOŚWIADOMOŚĆ:

- kształtowanie umiejętności obrony swojego zdania i odmawiania w sytuacji nacisku,
- kształtowanie pozytywnego nastawienia do siebie i innych,
- nauka twórczej współpracy,
- uświadomienie pozytywów przyjmowania postawy asertywnej,
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania emocji swoich i innych,
- uwrażliwianie na uczucia i potrzeby innych,
- uczenie dobrze rozumianej tolerancji w stosunkach międzyludzkich.

DORADZTWO ZAWODOWE:

- zapoznanie z formami kształcenia ponadgimnazjalnego,
- przygotowanie do świadomego podjęcia decyzji o wyborze dalszego kierunku kształcenia,
- kształtowanie postaw przedsiębiorczych,
- przekazanie wiedzy na temat różnych zawodów,
- wskazywanie cech predysponujących człowieka do danego zajęcia,
- zapoznanie z lokalnym rynkiem pracy.

RODZICE

- przekazywanie podstawowych wiadomości z zakresu psychologii i pedagogiki,
- zapoznanie z mechanizmami wchodzenia w uzależnienie oraz rodzajami środków psychoaktywnych,
- informowanie o instytucjach niosących pomoc uzależnionym i ich bliskim,
- kształtowanie umiejętności wychowawczych,
- zapoznanie z ofertą szkół ponadgimnazjalnych,
- wskazywanie czynników, które powinny mieć wpływ przy wyborze szkoły.

NAUCZYCIELE

- uzupełnianie wiadomości z zakresu psychologii i pedagogiki.
- doskonalenie umiejętności wychowawczych.
- poszerzanie wiedzy z zakresu szeroko pojętej profilaktyki.

Szczegółowy wykaz zajęć profilaktycznych dla klas I–III

LP.	RODZAJ I TEMAT ZAJĘĆ	REALIZATORZY	DLA KOGO
1.	zajęcia integracyjne w formie wycieczki	wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog szkolny	klasy I
2.	zajęcia z zakresu profilaktyki nikotynizmu i uzależnienia od alkoholu	Wydział Zdrowia Publicznego UMŁ psycholog szkolny	klasy I
3.	pogadanka „Odpowiedzialność prawna nieletnich”	Straż Miejska	klasy I
4.	zajęcia warsztatowe „Higiena okresu dojrzewania”	wolontariuszka z CZMP	dziewczęta klasy II
5.	zajęcia warsztatowe – profilaktyka cyberprzemocy	psycholog z PPP nr 4, nauczyciel informatyki	klasy II
6.	profilaktyka uzależnień: „Jak poznać , że dziecko bierze narkotyki lub dopalacze” –wykład	pedagog szkolny, psycholog szkolny	rodzice uczniów kl. I–III
7.	warsztaty „Jak wychowywać nastolatka”	poradnia psychologiczno- pedagogiczna	rodzice uczniów klas II
8.	doradztwo zawodowe „ Kryteria wyboru szkoły – pogadanka	poradnia psychologiczno- pedagogiczna i pedagog szkolny	klasy III cykl zajęć
9.	punkt konsultacyjny dla uczniów, którzy mają problemy z wyborem szkoły	specjalista z ŁCDNiKP i pedagog szkolny	uczniowie i ich rodzice – klasy III
10.	spotkanie nt. struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego – wykład	pedagog szkolny	rodzice uczniów klas III
11.	profilaktyka HIV – warsztaty	poradnia psychologiczno- pedagogiczna, Wydział Zdrowia Publicznego UMŁ	klasy III
12.	Młodzieżowe Ochotnicze Pogotowie Rówieśnicze	psycholog szkolny	chętni uczniowie (zajęcia pozalekcyjne)
13.	wolontariat	psycholog szkolny pedagog szkolny	zainteresowani uczniowie

SPODZIEWANE EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Uczniowie, rodzice, nauczyciele posiadają wiedzę na temat uzależnień i ich profilaktyki.
2. Uczniowie potrafią świadomie dokonywać wartościowych i racjonalnych wyborów.
3. Uczniowie są odpowiedzialni i chętni do współpracy.
4. Uczniowie wiedzą, w jaki sposób rozwiązywać różne problemy.
5. Uczniowie potrafią zapobiegać i przeciwdziałać agresji.
6. Uczniowie wiedzą, co to znaczy być asertywnym i tolerancyjnym.
7. Następuje zmniejszenie zjawiska przemocy w szkole.
8. Poszczególne klasy stanowią zintegrowane zespoły.
9. Uczniowie znają sposoby pokonywania stresu.
10. Następuje zmniejszenie problemów z paleniem papierosów przez młodzież.
11. 11.Uczniowie posiadają adekwatną samoocenę i poczucie własnej wartości.
12. Uczniowie są odporni na działania grup stosujących psychomanipulację.

FORMY REALIZACJI

Program przeznaczony jest dla uczniów klas I–III gimnazjum, ich rodziców, kadry pedagogicznej oraz pozostałych pracowników szkoły. Będzie on realizowany w następujących formach:

- godziny wychowawcze,
- zajęcia z pedagogiem i psychologiem szkolnym,
- warsztaty psychoedukacyjne prowadzone przez psychologów,
- spotkania z funkcjonariuszami Policji,
- spotkania szkoleniowe dla rodziców,
- spotkania pozalekcyjne,
- szkoleniowe rady pedagogiczne,
- indywidualne konsultacje pomiędzy podmiotami programu.

PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE
W REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

1. dyrektor szkoły
2. nauczyciele
3. pedagog szkolny
4. psycholog szkolny
5. rodzice
6. administracja szkoły
7. pielęgniarka szkolna
8. poradnie psychologiczno-pedagogiczne
9. samorząd uczniowski
10. ośrodki i stowarzyszenia o charakterze profilaktycznym
11. firmy szkoleniowe
12. Rada Osiedla „Stary Widzew”
13. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
14. kuratorzy rodzinni/sądowi
15. personel obsługi